

Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā

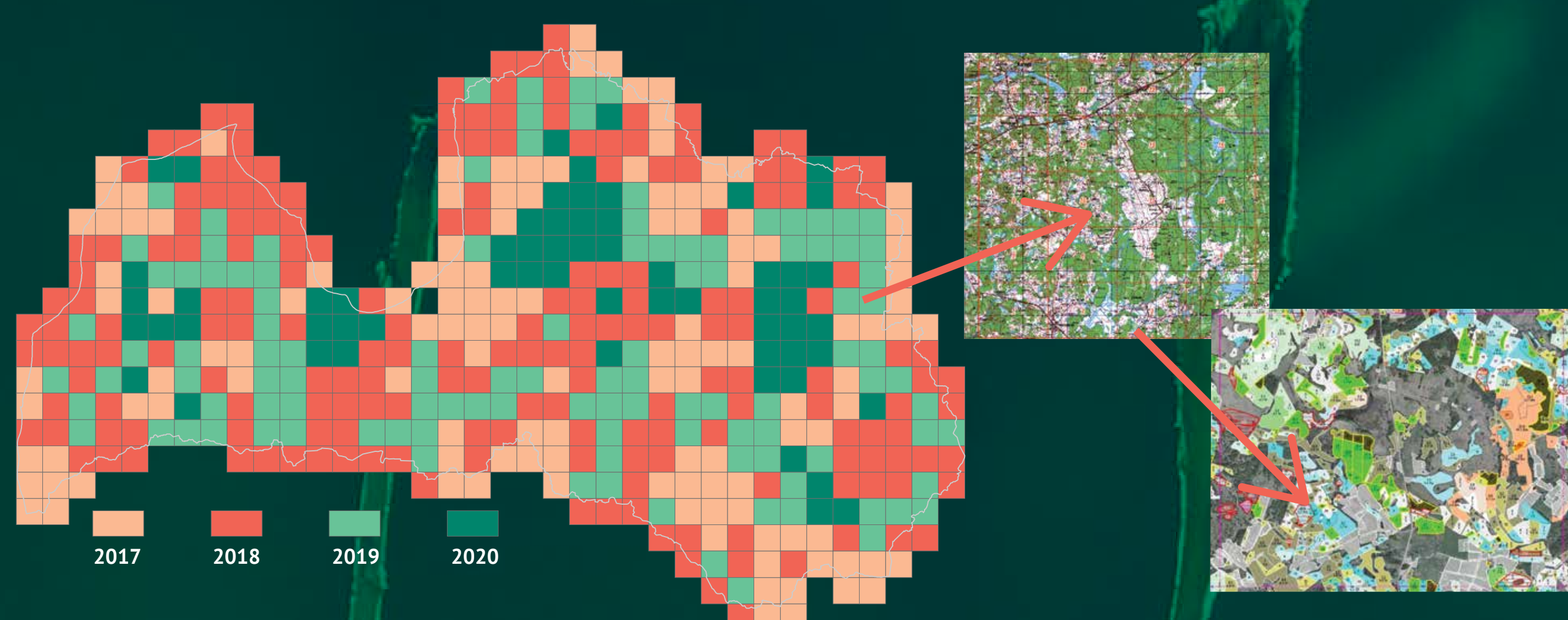
jeb DABAS SKAITĪŠANA

DABAS
SKAITĪŠANA

DABAS VĒRTĪBU APZINĀŠANA

Dabas vērtību apzināšana (biotopu kartēšana) tiek veikta dabas aizsardzības un tautsaimniecības interešu sabalansēšanai, lai saprastu, kas mums pieder un kā to nepazaudēt.

2017. – 2020. gadam Latvijā notiek 60 Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo biotopu izplatības apzināšana sešām biotopu grupām: zālājiem, mežiem, virsājiem, purviem, iesālām augtenēm, piejūras, iekšzemes kāpām, saldūdeņiem un iežu atsegumiem.

Apkopojot dažādu datu bāžu informāciju, tiek atlasīti atsevišķi zemes nogabali biotopu apsekošanai (ar sarkano līniju).

Darbu norise: visa Latvijas teritorija ir sadalīta 12,5 km x 12,5 km kvadrātu tīklā, kopā 495 kvadrātos. Kartēšana tiek veikta saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās ministrijas apstiprināto un Zemkopības ministrijas saskaņoto „ES nozīmes aizsargājamo biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas un darbu organizācijas metodiku”.

Dabas skaitīšanas datus pirmais uzzina zemes īpašnieks, pēc tam dati tiek pakāpeniski digitalizēti Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā Ozols (<http://ozols.daba.gov.lv/pub/>), kas publiski pieejama ikvienam interesentam.

DABAS SKAITĪŠANAS IEGUVUMI

- Precīzi un aktuāli dati ļaus labāk sabalansēt dabas aizsardzības un tautsaimniecības attīstību.
- Samazināties administratīvais slodzes un resursu patēriņš dažādu atļauju un saskaņojumu sagatavošanā un sniegšanā.
- Daudzās gadījumos nevajadzēs tērēt personiskos līdzekļus ekspertizēm.
- Iegūtie dati būs pieejami vienkopos un savienoti ar citām valsts resursu datu bāzēm.
- Palīdzēs apzināt teritorijas unikalitāti.
- Būs atbalsts teritorijas plānojumam un iespējamam ekonomiskajam ieguvumam.
- Daļai zemju īpašnieku var tikt atviegota saimnieciskā darbība īpaši aizsargajamās dabas teritorijās.
- Dabas vērtības teritorijā var sniegt priekšrocības lauksaimniecībā un uzņēmējdarbībā.

Sākotnējie secinājumi:

- tikai piektajā daļā no potenciāli iespējamās platības konstatēti ES nozīmes aizsargājami biotopi;
- visvairāk apdraudētie ir bioloģiski vērtīgie zālāji, iemesls ir šo pļavu neapsaimniekošana vai nepareiza apsaimniekošana;
- izcila vai laba biotopu kvalitāte ir 52% ezeru un 38% upju (dati uz 07.2019.);
- izcili mežu biotopi ir reti sastopami, turklāt tie ir ļoti izkaisīti un sadrumstaloti, kas neveicina tajos esošo reto un jutīgo sugu ilglaicīgu pastāvēšanu;
- no bioloģiski vērtīgiem zālājiem visbiežāk konstatētas sugām bagātas ganības un ganītas pļavas (biotopa kods 6270*);
- no saldūdeņu biotopiem visbiežāk konstatēti eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju joslu (3150);
- no mežu biotopiem visbiežāk sastopami veci vai dabiski boreāli meži (9010*);
- no purvu biotopiem visbiežāk konstatēti neskarti augstie purvi (7110*).

Papildu informāciju par dabas skaitīšanu un tās ietvaros organizētajām aktivitātēm uzzini

www.skaitamdabu.gov.lv
www.daba.gov.lv

SUGU AIZSARDZĪBAS PLĀNU IZSTRĀDE

Cilvēku un dzīvnieku veiksmīgai līdzās pastāvēšanai tiek izstrādāti 5 sugu aizsardzības plāni:

plāns platausainajam sikspārnim un dīķa naktssikspārnim, sugu grupām “Pūces”, “Roņi” un “Dzeņveidīgie”.

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNU IZSTRĀDE

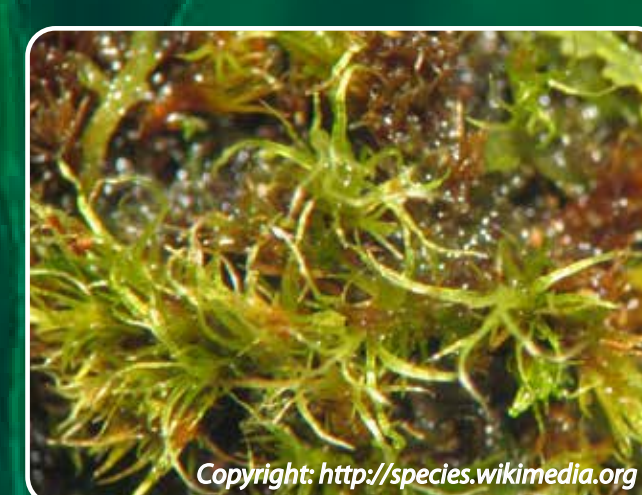
Gudrai un tālredzīgai dabas apsaimniekošanai tiek izstrādāti 25 esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plāni.

Izstrādāto plānu esamība palīdzēs precīzāk identificēt teritorijas, kurām būtu novirzāms ES fondu un citu finanšu instrumentu ietvaros pieejamais atbalsts infrastruktūras izveidei un biotopu apsaimniekošanai, kā arī atjaunošanai.

IEVĒROJAMĀKIE DABAS SKAITĪTĀJU ATKLĀJUMI

Atklātas jaunas sugas:

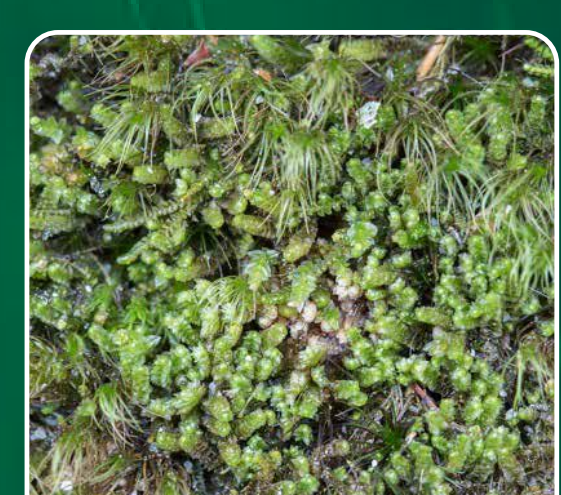
Sūna **bumbiereveida līklape** *Campylopus pyriformis*, kuraunijā kā ļoti reta jau bijusi zināma, bet Latvijā 2017. gadā konstatēta pirmo reizi;

glotšņne **gaišā dižzobe** *Hericium cirrhatum* konstatēta 2017. gadā divās vietās Latvijā;

sēne **dižskābaržu antrodīte** *Antrodiaella faginea* konstatēta 2017. gadā;

Sūna **Mihauksa kīļlapim** *Anastrophyllum michauxii* atrasta 2019. gadā uz trūdoša koka stumbrā;

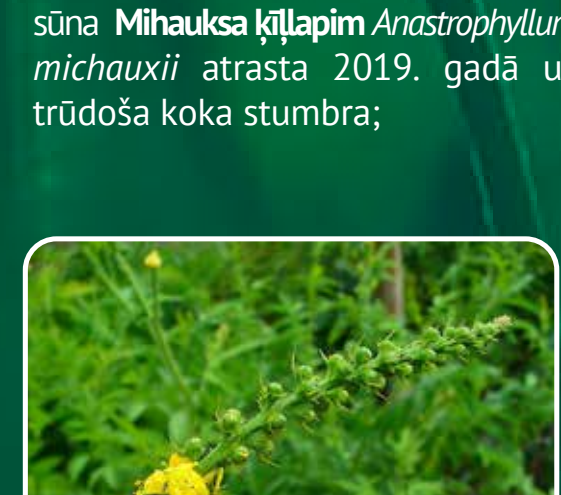
piepe no **balteņu ģints** *Skeletocutis chrysellae*, kas konstatēta 2019. gadā, ir vienīgā zināma atradne valstī. Suga ir reta ne vien Latvijā, bet arī citur Eiropā, iekļauta apdraudēto sugu sarakstos;

mikstspieņu ģints suga **Postia auricoma**, kurai šobrīd visā Eiropā ir zināmas vien dažas atradnes, iekļauta apdraudēto sugu sarakstos;

kērpis **Peltigera collina**, kas 2019. gadā atrasts uz apsūņojuša platlapja stumbrā un liecina par augstas kvalitātes dabisku meža biotopu;

vaskulāro augu suga **smaržīgais ancīts** *Agrimonia procera*, kas ir trešā ancīšu suga Latvijā. Tā stumbrs var sasniegt pat 1,5 m augstumu, bet lapas smaržo, ko viegli sajaut, tās sabērējot.

Jaunas sugu atradnes:

2018. un 2019. gadā divas jaunas atradnes **lielajai kosai** *Equisetum telmateia*, kas piemērotos laika apstākļos var sasniegt pat 2,6m augstumu.

2018. gadā uzietā sūna **skrajais hipns** *Hypnum imponens*, kas pēdējo reizi dokumentāli fiksēta 1914. gadā Morcsalā.

2018. un 2019. gadā divas jaunas atradnes **lielajai kosai** *Equisetum telmateia*, kas piemērotos laika apstākļos var sasniegt pat 2,6m augstumu.